

Antik Troia'nın Mermer Ve Granit Sütunları,'Çömlekçiliğin Kökeni *Provenance Of Pottery, Marble And Granite Columns Of Aneleni' Troy*

Muharrem. SATIR

Institut für Geowissenschaften, Universität Tübingen, Germany satir@uni-tuebingen.de

ÖZ

Jeokimyasal ve mineralojik yöntemler kullanılarak Truva'da Tunç Çağında yapılan çömlekçiliğin kökeni sınırlandırılarak nitelendirilmiştir. Truva çömlekçiliğinin kökenini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan, ilk adım, Truva'daki yerel, çömlekçilik atölyelerinde kullanılan, ham malzemenin tanımlanıp jeokimyasal karakterinin belirlenmesidir., Bu yüzden Truva çömleklerinin bu. nitelikleriyle yerel kil kaynaklarının karşılaştırılması, bölgede üretilen ve ihraç edilen çömlekler arasında bir ayırım yapılmasına izin verir. Kimyasal ve izotop bileşimleri birkaç Truva Tunç Çağı çömlek grubunun yörede yapıldığını, bazılarının, taklit, bazılarının da Miken çömlekleri olduğunu göstermiştir.

Anadolu'da mermer yatakları yaygın olduğundan dolayı Truva yapılarında kullanılan mermer inşaat malzemesi değişik yerlerden, gemilerle getirilmiştir. Kökenini açıklamak amacıyla Biga Yarımadası'ndaki ve diğer Anadolu yataklarındaki mermerlerde sistematik örneklemeler ve incelemeler yürütülmüştür. Yapıtaşları ile eski. taş ocaklarındaki yapıtaşları arasındaki, karşılaştırma bize ana yapı taşlarının Biga Yarımadasından ve Marmara Denizi çevresindeki alandan, bir kısmının da Ege adalarından geldiğini kanıtlamaktadır..

Eski çağlarda tüm Akdeniz çevresinde yapı malzemesi olarak Ezine yakınındaki Kestanbol Intrüzyonunun kullanıldığı arkeolojik, araştırmalarla desteklenmiştir. Kuvars - monzonit sadece optik olarak çekici olmayıp, aynı zamanda dekoratif bir yapı malzemesi, olacak ölçüde çok. iyi jeoteknik özelliklere sahiptir.

ABSTRACT

The Bronze Age pottery of Troy has been characterised with geochemical and mineralogical methods in order to constrain the provenance of imported pottery wares. The first step in the attempt to determine the provenance of Trojan pottery was the identification and geochemical characterisation of the raw material used by local pottery workshops' in the Troad. A comparison of these characteristics of the Trojan pottery with those of local sources of clay,, therefore, allows for a distinction between locally produced and imported' pottery. The chemical and isotopic composition indicates that several groups of Troy Bronze Age pottery are of local Trojan production., some are imitations and some of the Mycenaean pottery has been imported.

The marble building material for the monuments of Troy could have been shipped front various areas since deposits of marble are widespread in Asia Minor, In order to clarify the provenance, systematic sampling and investigation of marble from the Biga peninsula and other Anatolian deposits were carried out. Comparison between the building stones and those front ancient quarries provides evidence for the origin of the main building stones from the Biga peninsula and from the area, around the Marmara Sea, but some stones derive from Aegean islands,

The use of the Kestanbol intrusion near Ezine as construction material all around, the Mediterranean Sea in ancient times underlines its importance for archaeological investigations., The quartz-monzonite is not only optically appealing, but also has very good geotechnical properties favouring its use as a decorative construction materialL

Çamlidere Taşlaşmış Ağaç Ormanı, Ankara *Petrified Wood Forest Of Çamlidere, Ankara*

Eşref ATABEY*, Gerçek SARAÇ** ve Alper SAKİTAŞ*

*MTA Genel Müdürlüğü, Ankara **MTA Müze Müdürlüğü, Ankara

eşrefatabey@yahoo.com, gerceksarac@hotmail.com, sakitas@mta.gov.tr

ÖZ

Ankara iline bağlı Çamlidere ilçesi sınırları içinde Türkiye'de şimdiye kadar bilinmeyen zengio bir taşlaşmış ormanın, varlığı durmaktadır.,

Taşlaşmış orman ağaçlarının, bulunduğu yöre, batıda, Bolu, kuzeyde, Çerkeş,, Kuşunlu,, İlgaz, doğuda; Çankırı, Şabanözü ve güneyde, Beypazarı, Kazan, Çubuk yerleşim alanlarıyla sınırlıdır, Bölge tarihsel süreçler içinde yaşamış olan. Galat halklarının onuruna, ve jeolojik özelliklerine dayanılarak "Galatya Masifi" olarak anılmaktadır. Galatya Masifi Erken-Orta Miyosen, yaşlı (23-11 Milyon, yıl öncesi) andezitik, dasitik, yer yer riyolitik, bazaltik tuf ve volkanik konglomeralardan, meydana gelen volkanik bir kompleks ve volkanik gereç içeren, kumtaşı, silttaşı, kiltası, şeyi, tiift yer yer linyit damarları ve silis mercerklerinden oluşan çok kalın sedimanter, volkano sedimanter ve volkanik bir istiften yapıldır,.

Taşlaşmış orman ağaçlarından, oluşan bulgu alanı, tamamen volkanik ürünlerden oluşmaktadır ve bu orman ilk yorumlarımıza dayanılarak Erken, Miyosen'de (23-15 Milyon yıl öncesi) gelişmiş olan çam. ve meşe ağaçlarının egemen olduğu, karışık bir ormanın fosil kalıntılarıdır. İlk belirlemelere göre baskın olarak kök, gövde ve dallardan oluşmuş ve bunların parçalanmış örnekleri 250-300 m uzunluğunda bir zonda zenginleştiği belirlenmiştir, Şu anda eğimli olan. fosilli tabakanın eğim doğrultusunda bilimsel, kazılar yapılırsa, tüm kök, gövde ve dallarıyla birlikte bulunabilecekleri ortadadır. Bu tür bulgu alanlarının dünyada benzerleri az sayıdadır, Örnek, olarak, literatürden çok iyi bilinen ve şimdi bir açık hava müzesi, olarak ziyarete açılmış Amerikadaki Mezozoik yaşlı taşlaşmış orman fosilleri Midilli adasında Erken-Orta Miyosen yaşlı, yine bir açık hava müzesine dönüştürülmüş taşlaşmış ağaçlar bulgu alanları gösterilebilir.

Yukarıda sınırları çizilen "Galatya Masifinin birçok yöresinde daha önceki yıllarda yapılan çalışmalarda birçok silisli zondan söz edilmektedir. Örneğin Güvem,, Yukarı Çamlı köyünde işletilmiş ve günümüzde terk edilmiş linyit ocağında da benzer taşlaşmış ağaç parçaları bulunmakla beraber, bunlar Çamlidere yöresindekiler kadar zengin olmamış ve açık hava müzesi olma Özelliği ve niteliği taşımamıştır.

Jeolojik özellikler ve güzellikler taşıyan Çamlidere yöresinin bu taşlaşmış orman florası örnekleri bol miktarda bulunmaları, ayrıca nadir olarak bu denli zengin bulunmaları nedeniyle onlara bir açık hava müzesi, olma sıfatını kazandırmaktadır.

Diğer taraftan,, bu orman florası 2863 sayılı Kültür ve Tabiat varlıklarını koruma kanununun jeolojik devirlerde oluşmuş olması ve özellik ve güzellikler bulundurmaları nedeniyle, değinilen yazıya dayanılarak koruma altına alma özelliği de göstermektedir. Bu alan. dar kapsamda jeolojik koruma alanı (Jeosit) ya da geniş alanları kapsayacak tarzda jeoloji parkı. (Jeopark) olma özelliğindedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar bağlamında taşlaşmış **ormann** bulunduğu Çamhdere (Ankara) yöresindeki bu alanın bir açık hava müzesi olarak korunmak üzere koruma altına alınarak ve bu alanda oluşturulacak bir proje kapsamında kazılar yapılarak tüm. ağaç, gövde ve köklerinin tüm görkemiyle ortaya çıkarılması ve bu **örneklerin** yerinde korunarak dünyadaki **diğer** örnekleri gibi bir açık hava müzesi niteliğine kavuşturulması gerekmektedir.

ABSTRACT

In Çamhdere district of Ankara province there is petrified forest which is unknown until recent, times.

The region including petrified trees and woods is a vast area bordered by Bolu in the west, Çerkeş, Kurşunlu, İlgaz in the north, Çankırı and- Şabanözü in the east and Beypazarı, Kazan and Çubuk in the south. This region is catted as Galatean massif which is commemorated by ruling Galatean people during historic times. It is a. portion of very? thick sedimentary, volcano sedimentary and volcanic succession which formed during Early — Middle Miocene (c,23 — 11 million),, consisting of a volcanic complex containing andesitic, dacitic, some rhyolitic, basaltic volcanics, tuffs and volcanigenic conglomerates and sandstone., siltstone, clay stone, shale., tuffite and- several lignite veins and siliceous lenses including volcanic materials.

Findings area including petrified forest trees is completely composed of volcanic products and as far- as we are concerned that this forest is a remnant of the mixed forest dominated by pine and oak trees farmed during Early Miocene (c. 23—15 million years ago).. According w our preliminary! data, it is dominated by roots,, stems and branches and fragmented specimens of these enrich in a zone has 250—300 meters long.. It is apparent that if the scientific excavations are conducted in the trend of now dipped fossiliferous layer, these tree fragments can be found completely together with their roots., stems and branches: There are rarely these similar finding areas on the earth,, for example in USA a well-known Mesozoic petrified wood forest is now presented as an open air museum. Furthermore, recently there are also petrified forest areas which is converted to¹ an open air museum, is similar age with Çamhdere findings area in Lesbos island of Greece.

However in many places of Galatean Massif outlined, above previous works mentiond that there are many siliceous zones. For example, in Güvem, Yukançamlı village there is a. worked and now abandoned, lignite bed which has similar petriified tree fragments, these are never enriched like those of with Çamhdere region and have no feature of being an open air museum.

The specimens of this petrified forest flora of Çamhdere region having appealing geological features are abundant, in addition to this, it deserves to be an open air museum due to abundant presence of fossils.

On the other hand, according to the article mentioned,, this forest flora must be protected due to the law numbered 2863 including fanned during geological periods and had various features... Geologically it has a. feature of being a geological conservation area, (geosite) or a geopark comprising of vast areas,

In the context of explanations declared above, it is necessary that this area containing abundant petrified forest should be protected as an open air museum and all of trees and their portions should be found and protected in-situ like similar examples on the earth.